

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 223

Maribor, petek 2 oktobra 1931

»JUTRA«

Za razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur
Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. po tarifu
Oglaš. sprejema tudi oglašni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Težka kriza v Avstriji

ZARADI PRIMORANEGA SKRČENJA DRŽAVNEGA PRORAČUNA JE ZABREDLA VLADA DR. BURESCHA V SLEPO ULICO, IZ KATERE JE MOGOČ IZHOD LE Z ZASILNIMI UREDBAMI.

DUNAJ, 2. oktobra. Avstrijska republika preživlja težke čase. Malo državo, ki ima samo 6 milijonov prebivalcev, močno obtežuje ogromen državni proračun 1.6 milijarde šilingov, okroglo 16 milijonov Din naše valjave. Avstrija ima najdražjo upravo v srednjeevropskih državah. Ko so skušali njeni državniki zaradi zavoženega položaja dobiti nove kredite v Ženevi, je dobil sedanjí kanceler Buresch nalog, naj skrči proračun za 200 milijonov šilingov. To skrčenje mora biti gotovo do 10. t. m., ker zapadejo ta dan avstrijske obveznosti v inozemstvu, ki znašajo 250 milijonov šilingov. Avstrija torej ne more zadostiti svojim obveznostim, če ne dobi novih kreditov od zapadnih držav. Hočeš nočeš torej mora urediti gospodarstvo in uravnovesiti finance. Zvezna vlada je iz tega razloga predlagala vsem strankam skrčenje raznih postavk v drž. proračunu, med drugim tudi znižanje uradniških plač za 10 do 25%. Pogajanja o tem pa so naletela na odpor, ki je onemogočal sleherno rešitev. Samo v nekaterih nebitve-

nih točkah je bil dosežen sporazum, ki pa je bil zaradi svoje nevažnosti skoro brez pomena.

Včeraj se je obrazoval v parlamentu pododbor finančnega odbora, ki mu je bilo naloženo najti do danes do 11. ure dopoldne kompromisno rešitev. Pododbor se je posvetoval vso noč, toda brez uspeha. Že sinoči se je govorilo v parlamentarnih krogih, da bo vlada odstopila, če ne bo parlament sprejel sanacijskih predlogov. In ker še danes dopoldne ni bilo v tej smeri rezultata, se je popoldne raznesel glas, da bo zvezni kancelar dr. Buresch podal ostavko celokupne vlade.

Posredovalna akcija avstrijskega poslanika v Parizu dr. Alfreda Grünbergerja, ki se je bil pripeljal iz Pariza na Dunaj nalašč zato, da bi pospešil in uveljavil predloge za ozdravljenje, ni rodila uspeha. Če bi prišlo do izbruha krize, kar je zelo verjetno, bo najbrže razpuščen tudi parlament. V tem primeru bo sanacijski predlog uveljavljen z izrednimi uredbami.

Francija, Nemčija in Rusija

ALI SO FRANCOZI PREKO NEMČIJE ODPRLI KREDITE RUSIJI?

PARIZ, 2. oktobra. Glede na govornice in kombinacije, ki se širijo o nemško-francoskem sodelovanju v pogledu trgovinskih odnošajev med tema državama in Rusijo, ugotavljajo nekateri francoski listi, da sta se obe državi dozdevno vendarle sporazumeli o ruskih naročilih in ruskih kreditih. Vprašanje kreditov za Rusijo pa je za francosko javnost izredno kočljivo stvar, kajti francoska vlada je dala po novno doma zagotovilo, da sovjetska Rusija ne bo dobila novih kreditov vse dotle, dokler ne bo priznala dolgov nekdanje caristične Rusije. Važen del francoske industrije pa sam tišči v to, da bi se zopet vzpostavili trgovinski odnošaji z Rusijo. Tudi v Franciji priznavajo danes, da je dobila Nemčija v svojih deset let trajajočih trgovinskih odnošajih z Rusijo globok vpogled v ruske gospodarske razmere, vsled česar bi bilo koristno,

da se Francozi poslužijo tozadevnih izkustev.

PARIZ, 2. oktobra. Francosko trgovinsko ministrstvo je izdalo naslednjo izjavo: Več listov je objavilo vesti, da so se sovjetski Rusiji odprli krediti za olajšanje trgovskih transakcij. Pooblaščenim smo izjaviti, da nima niti francoska vlada niti industrija in banke namena podeljevati neposredne kredite. Vse, kar objavljajo listi drugega, so izmišljotine.

Slabo vreme ovira izvoz

BROD, 2. oktobra. V zadnjem času vlada tudi tukaj slabo vreme, ki je prisililo kmete, da so začeli pred časom trgati grozdje in sadje. Zgodnja bratev se kajpada močno pozna kvaliteti pridelkov. Ko je bilo pobiranje sliv v največjem razmahu, je začel liti dež. Prezrele slive so začele pokajati.

ta način, da pozove v senat kandidata, ki je prvi z dotične liste ostal neizvoljen.

Za prve volitve senata, ki bodo nedvomno tudi v najkrajšem času razpisane, so skrajšani vsi roki tako glede sestave volilnih imenikov, reklamacij itd.

Tako bomo torej imeli najbrže že meseca novembra tudi druge volitve, volitve v senat, ki bo po svoji sestavi tvoril nekak korektiv delovanja narodne skupščine. Zakaj vsi zakoni, ki jih sprejme narodna skupščina, morajo biti predloženi v razpravo tudi senatu, ki jih ali odobri ali pa odkloni. V slednjem slučaju mora narodna skupščina o dotičnem zakonu znova razpravljati in sklepati.

Ali je senat demokratična ustanova? Pa pogledimo v velike zapadne demokracije: Francija, Anglija, Amerika, vse ima-

jo poleg poslanskih zbornic tudi senate (v Angliji lordska zbornica). Takšne ustanove imajo v Evropi vse države, i monarhistične, i republikanske, izvzemši edino Grško, Albanijo in Bolgarijo. Povsod so prišli na podlagi izkustev do prepričanja, da je despotizem poslanskih zbornic najbolj neznosen in nevaren, in so zato kot nujni korektiv uvedli ustanovo senatov. Senat ni skupščina privilegiranih razredov ali plemstva, ampak ustanova, ki radi večje zrelosti svojih članov težje podlega uplivom demagogije. In bolj ko kje je baš v zakonodajni potreben trezen prevdarek zastopnikov naroda, izkušentih starejših ljudi iz raznih vrst naroda.

Zato volitve v senat toplo pozdravljamo

ti, tako da jih ne morejo več izvažati v inozemstvo. Izvoz je zaradi tega popolnoma zastal. Kmetje so prisiljeni kuhati žganje. Iz brodskega okraja so izvozili letos 150 vagonov sliv, ki so jih kmetje prodali po 80 par do 1.25 Din za kg. Še slabša, kakor letina sliv pa bo vinska letina, katero je silno oškodovalo slabo vreme. Mošt letošnjega pridelka ima 14 do 16 stopinj.

Zlata Francija

PARIZ, 2. oktobra. Celokupni dotok zlata iz Amsterdama je znašal včeraj 6210 kg v vrednosti 105.57 milijonov frankov. Po zadnjem izkazu francoske banke, kjer pa še ni upoštevan zlati dotok v zadnjih treh dneh, ima Francoska banka za 59 milijard in 35 milijonov zlata. Ta številka je doslej največja na svetu in nima primere v zgodovini svetovnega denarstva.

Nemiri na Angleškem

LONDON, 2. oktobra. V Bristolu, Glasgowu, Dulburgu in v drugih mestih na Angleškem je prišlo včeraj do velikih izgrediv in nemirov brezposelnih množic. Demonstracije so trajale do 3. ponoči. Policija je morala nastopiti z orožjem, pri čemur je bilo mnogo oseb občutno ranjenih.

NOV SPOPAD PRI MUKDENU.

LONDON, 2. oktobra. Kakor poročajo iz Tokija, je prišlo pri Mukdenu do nove bitke med kitajskimi in japonskimi četami. Podrobnosti o tem spopadu še manjkajo.

FINANČNA KRIZA V AMERIKI.

WASHINGTON, 2. oktobra. Statistični urad Amerike poroča, da je tekom lanskega leta zaprlo blagajne 1345 ameriških denarnih zavodov, letos do konca septembra pa 1098 bank. Vlagatelji so izgubili 734 milijonov dolarjev.

Drzen vlom v Sarajevu

SARAJEVO, 2. oktobra. Pred kratkim je bilo vlomljeno v pekarno bratov Šehovičev v Nemanjini ulici. Neznani storilec je odnesel železno blagajno z 18.000 Din gotovine in več hranilnih knjižic, ki so se glasile na skupno vsoto 170.000 Din. Policija je osumila vlomna nekega Afifa Gjoza, ki je bil svoj čas zaposlen v Šehovičevem podjetju. Zanimivo je, da sta brata Šehoviča imela Gjoza za pošte nega človeka in sta ga do zadnjega zagovarjala. Šele, ko je brezposelní Gjoza kupil novo zimsko suknjo, je iztegnila pravica roko po njem. Pri zasliševanju so ga tako pritisnili, da je moral priznati ne samo ta vlom, ampak tudi več drugih prestopkov. Priznal je tudi, da je bil on tisti, ki je okradel svoje bivše gospodarje. Železno blagajno je odnesel na neko groblje. Razbil jo je s sekuro, pobral iz nje denar, hranilne knjižice pa je po lastni izjavi vrget v prekop, kjer so jih naknadno našli. Denar, ki ga je bil uropal, je bil zakopal v nekem gramovju in kadar ga je rabil, je prihajal donj ter ga odnašal v manjših vsotah.

Zakon o volitvah v senat

Ko je izšel zakon o volitvah narodnih poslancev, se je z ozirom na določbe ustave glede sestave našega bodočega parlamenta marsikdo vprašal: Kaj pa je z volitvami senata? Sedaj je kralj podpisal tudi že tozadevni zakon, ki bo najbrže že danes objavljen v »Službenih Novinah« in bo stopil z dnem objave v veljavo.

Katere so glavne določbe novega zakona? Predvsem je važno, da se voli senat na šest let ter da se bo vsako tretje leto izločilo iz njega ono polovico senatorjev, ki jim bo potekla šestletna doba, ter se bodo izvršile dopolnilne volitve. Senat bo zasedal vedno istočasno z narodno skupščino. Volitve senata se vrše po celi državi en dan.

Vsaka banovina tvori volilno okrožje zase in se voli v njej na vsakih 300.000 prebivalcev po en senator. Državni odbor je določil, da odpadejo na dravsko banovino 4 senatorji. Vseh senatorjev bo izvoljenih 47, ravnolično jih bo imenoval kralj, tako da bo imel senat največ 94 članov.

Aktivno volilno pravico za senat bodo imeli predvsem vsi narodni poslanci, dalje vsi člani banskega sveta in končno vsi župani vseh občin v banovini.

Za senatorja pa je lahko izvoljen vsak državljan (po rojstvu ali naturalizaciji) Jugoslavije, ki je izpolnil 40. leto ter govori, čita in piše narodni jezik. Nihče ne sme biti istočasno narodni poslanec in senator. Tudi ne smejo biti senatorji državni dobavitelji ali državni podjetniki.

Volitve v senat so neposredne in javne. — Volilne imenike sestavi za celo banovino prvostopno (okrožno) sodišče na sedežu banovine. Popravki imenika se lahko zahtevajo še najdelj 10 dni pred volitvami.

Kandidatne liste se mora o najkasneje 15 dni pred dnem volitev vložiti v potrditev na okrožnem (prvostopnem) sodišču na sedežu banovine. Predložiti jo mora najmanj 50 oseb, ki imajo volilno pravico za volitve senatorjev. S kandidatno listo morajo biti predloženi tudi pisni pristanki vseh kandidatov in namestnikov. Tako opremljene kandidatne liste predloži sodišču v dveh izvodih v potrditev najmanj 5 podpisnikov.

Volišče je za celo banovino samo eno in sicer na sedežu banske uprave. Vsak volilec lahko glasuje samo enkrat in mora pri glasovanju glasno, da slišijo vsi člani volilnega odbora, povedati svoje krstno in rodbinsko ime, poklic in prebivališče, nato pa — ko volilni odbor ugotovi, da je upravičen voliti! — glasuje javno, imenujoč ime nosilca one od sodišča potrjene liste, za katero hoče oddati glas.

Razdelitev mandatov se bo v slučaju, da je bilo v volilni enoti (banovini) več kandidatnih list, izvršila po D'Hontovem sistemu med posamezne liste. Mandati, ki pripadejo eni listi, se razdele po vrsti, kakor so nosilec in kandidati po vrsti vpisani na listi. V slučaju odstopa ali smrti kaknega senatorja, izvrši izpopolnitev na

Nocoj ob 20. uri in en četrt bo predaval v Ljudski univerzi akad. slikar Božidar Jakac o Ameriki. Prvič se bo pojavil med nami z besedo in sliko, tem pomembnejšo, ker je aktualna in prihaja iz tokov in smeri velikega svetovnega sodobnega življenja.

Božidar Jakac je med mlajšo umetnostno generacijo tisti, ki je šel najdalje v svet, videl največ tujih ljudi in krajev. Pred leti je bil v Afriki. Tudi od tam je prinesel mnogo zanimivih vtisov. Čar vzhoda je zdaj povezal z ameriško realnostjo, zato ni dvoma, da bo njegovo nocojšnje predavanje v vsakem pogledu zanimivo.

V svojih romanjih po velikem svetu si je ustvaril Jakac nazor, o katerem se je izpovedal takole:

Zdaj nimam več fantastičnih pojmov o tujini in dobro vem, kako mrzla je vsakemu tujcu, zlasti pa še umetnikovemu srcu. Nikdar nisem tako ljubil domačih tal kot jih ljubim po dveh letih tavanja širom Amerike. Naša slovenska zemlja je prelepa. Vidim, da ima umetnostno še toliko neobdelanega, da se mi zdi, kakor da se naša umetnost še vedno ni niti začela. Povem naravnost, da sovražim tuj stil; moje globoko prepričanje mi veleva, da nam od zapada in zlasti še od amerikanizacije ni rešitve. Tam se ne moremo prav ničesar naučiti — in kar bi se naučili, bi bilo naša poguba. Često premišljam in si pravim, da je slovenska duševnost bolj orientalska kakor zapadnjaška in da je tako prav. Seveda, zapad je pri nas moda, ki nam zastruplja inteligenco; preverjen sem, da bo naše bistvo, našo elementarnost zmagovito uveljavil samo naš kmet v tesnem stiku s svojo lepo zemljo. Vse preveč hlepimo i po tujih učenosti i po tujem priznanju, jaz pa, ki prihajam iz tujine z novimi izkušnjami, odločno mislim, da se lahko lepo zahvalimo za mrzlo, prisiljeno priznanje tujcev, ki so tako redkokdaj iskreni. Mislim ostati doma, zakaj v Ameriki sem bil našel domovino in na tujem sem odkril vso lepoto in nenadomestljivost domačnosti... Ko pozdravljamo odličnega umetnika v naši sredi, mu želimo tudi polno dvorano poslušalcev.

Premijera „Volpona“

Sinoči je bila otvoritvena predstava za novo sezono v našem gledališču. Naša drama je podala Bena Jonsona tridejansko komedijo »Volpone« v lepem prevodu Frana Albrechta in v režiji Jožeta Koviča. Močno in dosledno so začrtani značaj glavni akterjev, zvitega levantinškega lopova Volpona, njegovega služabnika Mosce, kurtizane Canine, benečanskih meščanov Corbaccija, Corvina, Voltoreja in drugih.

V vsej moralni nagoti so postavljeni na oder tipi, ki v svojem pohlepu po zlatu prodajajo svoje žene in hčerke, razdedinijo svoje sinove, krivo pričajo, pa končno strahopetno potegnejo rep med noge in izginejo, ko jim zagroze vislice.

Režija Joška Koviča je pokazala, da veliko zmore. Vse glavne osebe so bile podane z izredno dobro voljo, igralci, predvsem Pavle Kovič kot Volpone, Vlado Skrbinšek kot Mosca, Ema Starčeva kot kurtizana, Anton Harastovič kot skopuh Corbaccio, Maks Furijan kot trgovec Corvino, Elvira Kraljeva kot njegova žena Colomba, Hinko Tomašič kot notar Voltore so pokazali v visoki meri svoje sposobnosti. Tudi ostali (Grom kot kapetan Leone, Rasberger kot sodnik) itd., so skladno izpopolnjevali tok dejanja na odru. Renesancna doba, v katero je dejanje postavljeno, je bila s scenarijo dobro karakterizirana. Naša drama se je lepo uvedla v novo sezono in upamo, da bo ostala ves čas vsaj na tej višini. Občinstvo, ki je razen prvih dveh vrst parterja napolnilo naš Talijin hram, je z obilnim ploskanjem pritrjevalo igralcem.

Veliko javno tombolo

Privedi v nedeljo, dne 4. oktobra 1931 ob 14. pop. Savezna streljaška družina v Hotinji vasi z 10. tobolami, in s 4 kolesa, prašič, 2 vreči moke itd. Ker je čist dobiček namenjen za odplačitev dolgogov že zgrajenega strelišča, k obilni udeležbi ujudno vabi Odbor.

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 2. oktobra. Zaprto.
Sobota, 3. oktobra, ob 20. uri: »Slaba vest«. Premijera.
Nedelja, 4. oktobra ob 20. uri »Volpone«
Ponedeljek, 5. oktobra. Zaprto.
Torek, 6. oktobra ob 20. uri »Mayerling«, Premijera. Proslava 25-letnice umetniškega delovanja Eda Groma.

Prlekija na odru. Jutri zvečer bo druga premijera v letošnji sezoni. V režiji ljubljanskega režiserja, pisatelja Bratka Krefta se vprizori Anzengruberjeva kmečka komedija s petjem »Slaba vest«. Režiser je prestavil zanimivo dejanje te komedije v Prlekijo ter napravil s tem v domači dramski literaturi prvi poizkus postaviti na oder našo štajersko pokrajino z vsemi njenimi značilnostmi. (Govorica, kmečka hiša, vinogradi, klopotec, prleške pevske točke itd.) Vsekakor se obeta zanimiv in v prvi vrsti domač večer, na kar posebno opozarjamo.

Opozarjamo p. n. občinstvo, da je glavni vhod v gledališče iz Slomškovega trga.

Odgon.

Zaradi nedovoljenega prekoračenja naše državne meje so bili odgnani v Avstrijo: Ana Fasciani, Franc Jerolin, Josip Pawel in Anton Glanz.

Trgovska in obrtna mladina v Mariboru otvori tudi letos, kakor vsako leto, v nedeljo, dne 4. oktobra ob 15. uri svoje plesne vaje. Tovarišice in tovariši vabljeni. Odbor.

Sokolska četa pri Sv. Marjeti ob Pesnicah priredi v nedeljo 11. t. m. pri br. Krambergerju razmeram primerno skromno prireditev z nastopom telovadcev in pevcev, nato pa prosto zabavo s »srečolovom« na grozde, sadje i. dr. Ta prireditev naj bo pobuda k pravemu sokolskemu zavedanju ob naši severni meji, zato se vsa mariborska sokolska, pevska in druga narodna društva prosijo in vabijo, da ta dan nič ne prirejajo, ampak obilno številno prihite za par uric k Šmarjeti!

»Rodoljub iz Amerike«.

Dramski odsek Sokolskega društva Maribor I. vprizori jutri v soboto, dne 3. oktobra v telovadnici inž. podof. Šolc kralja Petra I. (kadetnica) izredno zabavno veseloligro s petjem »Rodoljub iz Amerike«. Po predstavi se bo vršil zabavni večer. Pričetek ob 20. uri.

Krajevni odbor Rdeč. križa v Krčevini priredi v nedeljo 4. oktobra v gostilni Klitček »pri Treh ribnikih« trgatveno veselico z razno prosto zabavo. Svira znani kvartet Richter. Začetek ob 15. uri. — Dohodek se porabi za obleko ubogi šolski deci.

Sobota **Nedelja**
VINSKA TRGATEV
kabaret **ples**
Razna razvedrila
Velika **kavarna**

Prireditev pevskega društva »Jadrane«, ki se vrši jutri 3. oktobra v Narodnem domu, je prva prireditev po žalostnih dogodkih v Bazovici. Pevsko društvo v tem času ni spalo, prirejalo je razne izlete v bližnjo in daljno okolico Maribora: Marenberg, Apače, Gor. Radgona, Cmurak, Št. Ilj itd. ter razširjalo sloves lepe domače pesmi. Ni je bilo narodne prireditve, slavnosti ali manifestacije, kjer ne bi bilo zraven »Jadranašev«. Zato pričakujemo obilnega obiska. Na sporedu so razni še ne proizvajani moški zbori, solj spevi, godba, vinska trgatvev itd. Soljspeve bo spremljal klavirist Lah ml. — Odbor.

V upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova c. 13, so zadele sledeče srečke po Din 500 št. 9.721, 9.750, 38.103, 38.110, 33.752 in 81.279. Istotam je še nekaj četrtink in polovičk na razpolago. Zrebanje bo trajalo do 16. oktobra 1931.

Večerni kuharski tečaj.

Na željo udeleženk se vrši dvomesečni kuharski tečaj na zavodu »Vesna« namesto dopoldne zvečer. Začetek 5. oktobra.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Vse naše naročnike opozarjamo, da smo priložili današnji številki položnice. Naročnike, ki jim je naročnina potekla koncem septembra, prosimo, da se jih takoj poslužijo, kajti le s točnim plačevanjem naročnine si zagotovijo redno sprejemanje lista. One naročnike, ki so dobili opomine, vjudno prosimo, da svoj dolg poravnajo, ker bomo drugače prisiljeni list ustaviti in dolg izterjati.

Uprava »Večernika«.

Občanom na Pobrežju.

Vabimo občane občine Pobrežje na sestanek v nedeljo 4. okt. 1931 ob 15. uri v dvorani g. Renčlja na Pobrežju. Svrha sestanka je skupno posvetovanje o bližnjih volitvah v narodno skupščino.

Odlikovani šolniki.

Danes dopoldne je sreski šolski nadzornik Ivan Tomažič v svojih službenih prostorih izročil odlikovanja, red sv. Save V. stopnje, sledečim aktivnim in upokojenim učiteljem: učitelju Hinku Karničniku ter šolski upraviteljici Amaliji Vobič (oba v Mariboru) in upokojenima šolskima upraviteljema: Josipu Purkhartu ter Francu Lorberju. Naše čestitke!

Razpisana služba.

Pri podružnici borze dela v Mariboru je razpisana služba služitelja z mesečno plačo 1000 Din. Nastop službe 1. novembra t. l. Prošnje je poslati na predstojništvo upravnega odbora borze dela v Ljubljani, Čopova ul. 1.

Ljudsko gibanje v Mariboru.

Meseca septembra je bilo v Mariboru rojenih 56 otrok moškega in 44 otrok ženskega spola. Umrlo je 53 oseb, in sicer 34 moških in 19 žensk, poročenih pa je bilo 66 parov.

Tujci v Mariboru.

Prijavni urad mestne policije v Mariboru je zabeležil v prošlem septembru v Mariboru 2244 tujcev. Med njimi je bilo 584 inozemcev, in sicer največ Dunajčanov, po številu 233.

Nova razdelitev uradnih ur na sodišču Mariborsko sodišče posluje od 1. oktobra dalje kakor sledi: od 8. do 13. in od 15.30 do 18., ob sobotah pa samo od 8. do 14.

Vesti s pošte.

Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je postavljena za pogodbeno poštarico g. Francka Aysenakova. G. Pauko Josip je premeščen iz Ptuj v Maribor II, g. Škrober Matija pa iz Maribora v Ptuj. Upokojeni sta g. Matilda Kogel iz Maribora ter Murko Terezija, pogodbeni poštarica pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Nočno lekarniško službo

vrše od 4. do 10. tm. lekarni Albaneže in König.

Današnji ribji trg.

Sardelice so se danes prodajale po 18 Din kg, tune po 24 Din, morski raki pa po 24 Din kg.

Postajališče Orehova vas - Slivnica.

K beležki, ki smo jo pod tem naslovom objavili pred nekaj dnevi, se nam sporoča, da ima zasluge za prepleškanje postajališča progovna sekcia Maribor in nadzornik proge.

Poziv javnosti.

Zima trka na vrata in z naraščajočo gospodarsko krizo narašča tudi beda siromašnih slojev. Naša humanitarna društva se že pridno pripravljajo za veliko socialno delo, ki jih čaka. Tudi Protituberkulozna liga v Mariboru je pričela te dni jabitati članarino in prostovolne prispevke, da bo tudi materialno pravočasno pripravljena, če bo treba priskočiti na pomoč trpečim bratom in sestram. Someščani, podpirajte to človekoljubno akcijo in prispevajte k čim večjemu uspehu!

Smrt pri ličkanju koruze.

V Razvanju so nocoj pri nekem kmetu ličkali koruzo. Med drugimi je bil tam tudi Feliks Pukl iz Zg. Hoč, kolar pri Kobiju. Ponoči krog 2. ure je prišlo radi deklet do prepira in končno do dejanskega spopada, tekoma katerega je bil Pukl z nožen zaboden v hrbet. Ko je prišel rešilni voz iz Maribora na lice mesta, je bil Pukl že mrtev.

Potrđitev poravnave.

Potrđena je prišna poravnava med Angelo Potokar, trgovko na Teznu, in njenimi unuki.

Dve dražbi.

27. oktobra se bo dražilo v Ptuj po sestvo: zemljiška knjiga Sobetinci vl. št. 31 in 82. Cenilna vrednost 11.987 Din, najmanjši ponudek 8370 Din. — Dne 9. novembra pa bo pri okrožnem sodišču v Mariboru dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Spodnje Radvanje polovica vl. št. 73.422 in 572 ter zemljiška knjiga Hrastje, polovica vl. št. 10. Cenilna vrednost: Sp. Radvanje polovica št. Din 439.630, polovica št. 422 Din 19.450, polovica št. 572 Din 35.526 Din, Hrastje polovica št. 10 Din 40.730, Podrobnosti dražbe so izvešene na uradni deski imenovanega sodišča.

Razpust društva.

Okrožna skupina drž. nameščencev in upokojenecv v Mariboru se je na izrednem občnem zboru dne 21. septembra t. l. uradno razpustila.

Izgubljena listina.

Ivan Petrin iz Bistrice pri Limbušu je izgubil spričevalo, ki mu ga je bilo izdalo srezko načelstvo v Mariboru, desni breg. Proglašga ga neveljavnim.

Preprečena nesreča.

V ponedeljek, 28. sept. ob 18. je prispel osebni vlak iz Ljubljane v Hoče, kjer je imel 1 minuto postanka. Tu je izstopila neka ženska z dvema košarama in je mislila, da bo njena 10letna hčerka z drugo košaro prišla takoj za njo, toda zaman; vlak se je jel pomikati, ko je hčerka, ki je bila pri oknu zapazila in hotela skočiti iz vlaka. Službujoči orožniški narednik Popovič, opazivši položaj je skočil za deklico ter jo priel za roko. Nevarnost je opazil tudi neki civilist. Potegnili je za vrvi in ustavil vlak, na kar je deklica s košaro izstopila nepoškodovana iz vlaka. G. minister dr. Kramer, ki se je vozil z istim vlakom in sicer tik vagona v katerem se je to zgodilo, — si je dal zapisati ime in prilimek požrtvovalnega orožnika Popoviča.

Nezgode.

30. septembra popoldne so padli v Hočah pri delu 26letnemu v Sp. Hočah stanujočemu delavcu Martinu Kokolu železniški pragi na noge in ga poškodovali na levem nadkolenu. Isto popoldne je na Glavnem trgu povozil neki kolesar 24letno na Ruški c. 29 stanujočo šiviljo Ivanka Celcerjevo in jo poškodoval na levem nadkolenu. Isto popoldne sta se pejala po Ptujski cesti 56letni Franc Pivec in njegov 24letni sin z vozom proti Ptuj. Po cesti je pridrdral avto. Konj se je splešil. Oba sta padla z voza ter se težko poškodovala na glavi in na telesu.

V nedeljo, dne 4. oktobra t. l.

se vrši prvi sokolski nastop v Limbušu ob pol 15. uri popoldne. Igra vojaška godba. Po nastopu veselica s srečolovom.

Davščine na motorna vozila.

Kr. banska uprava Dravske banovine objavlja: V smislu § 68. pravilnika o banovinskih davščinah za proračunsko leto 1931-32 zapade 1. oktobra v plačilo drugi polletni obrok banovinske davščine na motorna vozila. V to svrhu dostavlja te dni kr. banska uprava lastnikom motornih vozil izven Ljubljane čekovne položnice z označbo dolžnega zneska. Davščina se mora plačati do 15. oktobra t. l., po preteku tega roka se bodo računale zamudne obresti, davščina pa se bo na strankine stroške izterjala po prisilni poti.

iz Poljčan

Smrtna kosa. Včeraj so pokopali na poljčanskem pokopališču 72 let starega bivšega trgovca in posestnika g. Antona Schwelza. Pokojnik je bil rodom ljubljčan. Naselil se je v Poljčanah, kjer je živel blizu 40 let. Bolehal je delj časa. Kot bivšega večletnega blagajnika požarne brambe, so ga poleg drugih številnih pogrebcev, spremili k večnemu počitku tudi poljčanski gasilci. Lahka mu bodi zemljica, rodbini pa naše sožalje!

Izvoz jabolk je bil zadnje dni na vrhu. Nešteto vozov odbranega sadja se je drenjalo pred postajo in čakalo nadaljne odprave. Cena je glede na prejšnji mesec poskočila od 0.75 Din pri boljših vrstah celo do 2.— Din.

Rešilni ček angleške banke

PESTRA ZGODOVINA NAJVEČJEGA DENARNEGA ZAVODA NA SVETU. — ODBIT NASKOK NAŠČUVANE MNOŽICE. — DRUGE KRIZE IN TEŽAVE.

Angleška narodna banka, o kateri se zadnje čase toliko govori in piše, ima za seboj silno pestro zgodovino, s kakršno se ne more ponasati nobena druga denarna ustanova na evropskem kontinentu.

Pred davnimi, davnimi leti je vladal na Angleškem v denarnem pogledu velikiški kaos. Ljudje so bili izgubili glavo. Zakladnica angleške države je prišla tedaj v tako stisko, da je morala ustaviti plačila. To je pomenilo toliko kakor če bi zapel boben. Vendar ni prišlo do poloma. Trgovci niso dopustili te sramote. Strnili so vrste in našla so se sredstva za ozdravljenje.

L. 1694 je osnoval škotski finančni strokovnjak William Patterson Angleško banko. Trgovci so bili v ta namen podpisali 1.200.000 funtov. Od tega denarja je bil vladi 1 milijon funtov na razpolago proti 8% obrestim. Takrat je banka dobila pravico tiskati bankovce do te višine.

Toda jedva je bila banka osnovana, že se je začel proti nji uničevalni boj. Našli so se obrekovalci, ki so širili o zavodu najbolj lažnive vesti. Gonja je segla tako daleč, da so špekulanti skušali pridobiti zase celo vlado. Skušali so jo pregovoriti, da bi ustanovila konkurenčno podjetje, ki bi ubilo Angleško banko. Vendar ni prišlo tako daleč. Spletkarji so propadli. Ker je vlada rabila denar in ga ni mogla takoj vrniti bančnemu zavodu, je Angleška banka v tistih časih poslovala celo razširjenju svojih privilegijev.

S to zmago pa so se začele vse bolj razvijati in zapletene intrige. V teku let je bila vznikla banka Child, ki se je bila kmalu razvila v opasnega konkurenta Angleške banke. Vodstvo zavoda je zato sklenilo, da mora svojega tekmečca uničiti za vsako ceno. Skovali so načrt, kako se bo to zgodilo. Angleška banka je jela nakupovati čeke, ki so se glasili na konkurenčni denarni zavod. Hotela je spapirati v roki nastopiti v pravem trenutku, da bi porazila nasprotnike in prisilila njegove voditelje na kolena. Toda zgodilo se je drugače. Marlboroughska vojvodinja je sklenila pomagati banki Child, naj stane kar hoče. Podpisala je banki Child ček za 700.000 funtov. Vodstvo pa je imelo nalog, da se sme poslužiti čeka samo v največji sili, ko bi šlo res za eksistenco.

Ko je menila Angleška banka, da je rapočil ugoden trenutek za uničenje tekmečca, so vrgli borzni senzali papirje na trg v ogromni množini. In zgodil se je čudež. Child banka je predložila Angleški banki ček vojvodinje Marlborough-

ske. Angleška banka ga je morala izplačati in z denarjem, ki ga je dobila na ta način, je bila Angleška banka sama izplačana. Špekulacija se je tako temeljito ponesrečila, da je niso pozneje nikoli več poskusili niti v manjšem obsegu.

L. 1780 je doživela Angleška banka zelo burne čase. Po ulicah so razgrajali demonstranti in med njimi se je znašel tudi lord Gordon, ki je bil nahujskal množico, naj naskoči Angleško banko. V zavodu pa so pravočasno izvedeli, kaj se pripravljiva. V največji naglici so oborožili uradnike in sluge. Poklicali so vojaštvo in meščane, ki so se hoteli žrtvovati, če bi prišlo do krvolitja. Masa je napadla poslopje, a napad je bil srečno odbit. Salve so pokale, da se ni zaradi gostega dima videlo niti ped pred očmi. Toda naskok se je izjalovil, na bojišču pa je obležalo mnogo mrtvih in ranjenih. Banka pa je bila rešena.

L. 1797. je zabredla Angleška banka v težko krizo. V zmedah revolucij so ji bila pošla denarna sredstva. Zlata ni bilo več, vlada je morala izdati zasilne uredbe in oprostiti banko izplačil v zlatu. Tako so postali bankovci zakonito plačilno sredstvo. Toda ta vladni ukrep je tedaj povzročil paniko, ki se ni dala odpraviti drugače, kakor da je dala vlada v promet sovražnikom uplenjene španske tolarje.

V naslednjih letih je doživela Angleška banka manjše pretresljaje. Med drugimi je izšla naredba, ki je dovolila tiskanje bankovcev samo do neke določene višine. S tem je dobila Angleška banka v roke dragocen monopol. Zlata zaloga se je smela zvišati, obtok bankovcev pa je moral ostati skoro dosledno na eni višini. Zlato se je začelo kupičiti, nevarnost za polom je izginila.

Najtežji udarec v zadnjem času je zadela Angleško banko ob polomu Hatryjevega koncerna l. 1929. Takrat so se zlate zaloge zavoda občutno skrčile. Ampak banka je vendarle prestala krizo. Šele zadnji dogodki so prinesli v tem pogledu preobrat, ki bo mogoče imel odločilen vpliv na vse svetovno denarstvo.

Blaznost plesnega rekorderstva.

Jakob Božič iz Sarajeva je hotel postaviti svetovni plesni rekord. Prekositi je hotel nekega Italijana, ki je plesal v Parizu 10 dni in 10 noči, toda vzdržal ni toliko, ampak samo 7 dni in 8 noči. Po tem času (90 urah) je dobil živčni šok, ki ga je vrgel v globoko spanje, iz katerega se še ni zdrnil. Plesnega rekorderja zdravil dr. Alkalay, ki pravi, da lahko nastopijo še katastrofalne posledice.

ljani zrežiral ta greh na Doleniskem, jaz pa sem ga za Mariborčane postavil v Prlekijo. Greh je torej tik pred mestnimi vrati... grešniki — hm — pa so tako povsod doma.

Samo, ti moji mariborski gledališki »Prleki« ne znajo prleško govoriti. Edino Furijan... toda kaj bi z njim samim, če pa je drugih cel bataljon. Pa smo napravili kompromis po vzoru Glonarjevega prevoda »Kmetov«. Med oderski jezik smo pomešali primere in izraze, ki so tudi sicer mogoči... Akcent je včasih prleški... Seveda se zgodi večkrat nesreča, da uide temu ali onemu v kranjščino...

Pesnice pa so v dijalektu. Če bi vi slišali, kako Skrbinšek in Kovič skesano pobožno zapojeta: »Tü se špeglej grešna družä, če tebe tajfl skuša...« ali pa Rasbergerja: »Gdere sën jaz mali bija,« Blaž pa: »Pa sën čüja ftiča peti...« Ampak to še ni vse. Ko pride tisti mladostni greh Miklov, Sinkova Micika, vulgo Pavla Redovičeva — pa začne ona peti — ni čuda, da se komedija za Mikla dobro konča...

Godi se v Dragotincih, Biserjanah in na Bolkovičevem bregu. Anzengruber ima kar štiri scenske spremembe. Ko bi vi vedeli, kakšen križ je, ko mora režiser tako nerodnost sporočiti gospodu intendantu... Denarja ni... ni... pa še enkrat: denarja ni... danes je doba moratorijev. Seveda, če bi si režiser lahko pri publiku tudi za scenerijo izprosila moratorij, ampak ne

Vožnja po zraku štirikrat varnejša

Neka statistika kaže, da so zračne vožnje danes štirikrat varnejše kakor pred tremi leti. L. 1929 je namreč bilo v Zedinjenih državah Amerike toliko nesreč in nezgod, da je prišla na vsakih 4000 voženj ena katastrofa. Lanski pregled zračnih voženj pa pravi, da je prišla povprečno na 17.000 voženj ena nezgoda. Vzrok varnejšim vožnjam po zraku je vsekakor v tem, da so letala v zadnjem času trdnješe konstruirana kakor pred leti in se v tem pravcu izpopolnjujejo od leta do leta. Nekoliko za sluge na boljši varnosti pa ima tudi reorganizirana vremenoslovna služba.

Roka dobre kuharice

Italijanski sladkosec Quattrova poroča, da se mu je posrečilo najti metodo, ki omogoča odkrivanje dobrih kuharic. Mož je napisal knjigo »Elegantna kuhinja«. V njej priporoča gospodinjam, naj vsaki kuharici, preden jo vzamejo v službo, pregledajo roko. Kuharice, ki imajo ploske in široke ter zdravo rdeče roke, so umetnice v svojem poklicu. Roka pa mora biti suha in mesnata, drugače ne velja. Prsti morajo biti na koncu topi in v pasu čutnosti pod palcem morajo imeti križ. Kuharice z bledimi, vitkimi rokami in dolgimi prsti ne odgovarjajo namenu svojega poklica, zaključuje veččak.

Smrt ruskega generala Irmanova.

V Novem Sadu je umrl bivši ruski carski general Vladimir Aleksandrovič Irmanov. Pokojnik je sodeloval v znani ofenzivi generala Brusilova, prekoračil Karpate in vdrl na Madžarsko. Po boljševiški revoluciji je bil do l. 1920. poveljnik posameznih oddelkov protirevolucionarnih čet. Ko je protirevolucionarna akcija zaspala, se je Irmanov preselil v Jugoslavijo in se je nastanil v Novem Sadu. Bil je odlikovan tudi s Karagiorgjevo zvezdo III. stopnje.

Madžarski listi zopet zmanjšali obseg.

Včeraj je izšel ukaz madžarske vlade, s katerim se obseg madžarskih časopisov, ki je bil že nedavno skrčen z ukazom vlado na dve tretjini, zmanjša na tri četrtine. Vlada motivira svojo odredbo s tem, da je treba poleg omejitve uvoza sploh omejiti tudi uvoz časopisnega papirja.

Zamenjava poškodovanih bankovcev.

Finančni minister dr. Gjuric je predpisal pravilnik o zamenjavanju raztrganih in poškodovanih bankovcev in o izplačilu kosov bankovcev.

gre... Da ne bo denarja, to sem že vnaprej vedel. (V gledališčih nikoli ni denarja). Zato sem se doma posvetoval z Anzengruberjem, kako bi kaj bilo, če bi nekaj reducirala. Redukcija je prav moderna stvar — na to sem ga še posebej opozoril — racionalizacija pa nič manj. V zameno za dve njegovi sceneriji sem mu ponudil povsem svoje originalno pročelje prleške hiše. »Postaviva celo hišo, od zunaj pa od znotraj, na oder! Nekaj igraiva pred hišo in ko nam igralci odidejo noter, pa kar potegniva pročelje v stratosfero — pred publiko seveda — to je originalno — to ni kar tako...« In Anzengruber je zadovoljen.

Brez klopota Prlekije ni, pa ni... kje dobiti klopotec? Usoda me je vrgla v naročje prlekojega dr. Baša — in dobil sem ga. Tako bo prvič pel naš prleški klopotec v slovenskem gledališču...

Konec pa je tak, da Mikl pripozna Miciko za svojo. Štefan pa vrže nesrečnega mežnarja skozi vrata — za popotnico mu pa Micika zapoje:

Bog nas je na svet postava,
da se veselimo,
vse na kunči dë poprava,
ka mi zagrešimo! — — —

P. s. Vse, samo tega ne bo popravil, če mariborskih Prlekov ne bo k premijeri. Vsi odsotni bodo prišli v pekel, je rekel mežnar Podrepšek. Tak! Tak! Pa drugi tudi...

Sport

Iz LNP.

Čita se s pravom nastopa 10. t. m. za S. K. Železničar Habicht Josip. Upravnemu odboru se preda v kaznovanje SK Rapid, ker ni oddal postav moštva pri tekmi Železničar II:Rapid II dne 20. septembra. Verificirajo se prvenstvene tekme: Maribor:Ilirija 6:2, Primorje:Železničar 2:1 in Atletik SK:Svoboda 1:1. Prvenstvena tekma ISSK Maribor:Atletik SK v nedeljo dne 4. t. m. v Celju se določi ob 15.30, v kolikor se kluba drugače ne sporazumeta. Za sodnika je delegiran g. Deržaj iz Ljubljane.

Nova uprava MOLNP v Mariboru.

LNP je imenoval v medklubskem odboru Maribor za predsednika g. Mozetiča, za odbornike gg. Fišerja, dr. Planinška, Marusiga in Lorberja. MOLNP Maribor je sestavljen nastopno: Mozetič, Ilovar, Fišer, Marussig, Lorber (vsi SK Železničar), dr. Planinšek (ISSK Maribor), Amon (SK Rapid), Milosavljevič (SK Svoboda) in Kemeny (SK Mura), ISSK Maribor bo naknadno imenoval svojega zastopnika.

SK Železničar, nogometni odsek.

V nedeljo 4. tm. ob 14.15 igra rezerva prvenstveno tekmo proti Rapidu I. Sledeči igralci morajo biti pol ure pred početkom tekme na igrišču Rapida: Pišof, Kosič, Zgonc, Urbančič, Vogrinc, Straub, Kohout, Pezdček I in II, Golinar, Seničar in Antoličič. Mladina igra v nedeljo dopoldne ob 10. prijateljsko tekmo proti ISSK Maribor. Nominirani igralci naj bodo pol ure pred pričetkom tekme na igrišču ISSK Maribora.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno.

Delegirajo se za prvenstvene tekme v nedeljo dne 4. t. m. ob 14.15 SK Rapid I: SK Železničar rezerva g. Bizjak, ob 15.30 SK Mura (Murska Sobota): SK Svoboda g. Bergant.

Sokolstvo

Pragersko.

Sokolska četa Sp. Polskava priredi dne 4. oktobra t. m. svoj I. nastop z sodelovanjem sosednjih društev. Za nastop se marljivo vežba. Pri nastopu igra godba Drava iz Maribora. Po nastopu se vrši domača zabava pri g. Sicherlu z srečolovom in kegljanjem na dobitke. Pridite!

Vse mariborske in bližnje sokolske edince

prosi sokolska četa pri Sv. Marjeti ob Pesnici, naj v nedeljo 11. t. m. popoldne do pol 3. ure organizirajo izlet in nastop k marješki sokolski prireditvi, ki je in mora biti sokolsko propagandnega značaja. Udeležbo naj izvolijo predčasno javiti.

Sv. Rupert v Slov. goricah.

Tukajšnja Sokolska četa je korporativno učlanjena pri oblastni strelski družini v Mariboru. Br. pukovnik Putnikovič je včeraj izročil četi puške in municijo. V kratkem se bo na slovesen način otvorilo strelišče tuk. čete, na kar opozarjamo že danes vse bratske edince ter strelce sosednih društin. — Zdravo!

Moratorij za porode

Na nekem ženskem zborovanju v Newyorku se je pred kratkim slišal predlog, naj bi ženske posegle v svetovne probleme s tem, da bi popolnoma ustavile porode. Predlog je stavila ameriška boriteljica za omejevanje porodov Margareta Sangers. Njeno načelo se glasi, naj se vse ženske upirajo porodom vse dotlej, dokler se ne izboljša gospodarski položaj na svetu. Pokaj bi spravljale na svet otroke, ki jih bo že ob rojstvu sprejela smrt v današnjem gospodarskem položaju? vprašuje Sangersova. Ta moratorij pa naj bi veljal za vse brez razlike. Edino v primeru, meni Američanka, če bi i imoviti i siromašni sloji ustavili porode, bi mogoče nekaj zaleglo in bi se spametovali tisti, ki se je danes po svetu sovraštvo in mržnja ter pripravljajo konec ljudem in tistemu. od česar vsi živimo.

B. K.

Pa sëm čüja ftiča peti...

(Nekaj veselih pripomb za premijero »Slabe vesti«.)

Če ima človek slabo vest, je res nerodno, zlasti, če se mu je zgodila takšna nerodnost kakor kmetu Miklu iz Dragotince. Mirno, dobro je živel, pa mu pride njegov svak Podrepšek nekega dne povedat, da mora imeti slabo vest. Ker Mikl noče o tem nič vedeti, mu pove, zakaj. In Mikl se spomni. Ko je še živela njegova, vedno bolehnä žena, je bila lepa, zdrava deklina pri njem za dekle... »Majhna, pa brhka, malo visoka... jaz pa sem bil zmirom kot dren in tako je naneslo, da sva bila z deklino sama... Potem se je pa naključilo, kakor se večkrat naključijo na tem svetu...«

Tak! Tak!

Podrepšek pravi, da brez dobrih del ne bo dosegel odpuščanja za ta greh, ki seveda ni ostal brez posledic. Podrepšek je revež. Mežnar je, hišo polno otrok in zato postavi za primero: dobro delo bi bilo, če bi njemu zapisal vso kmetijo.

Hm!?

Anzengruber je pravzaprav napisal to stvar iz življenja nemškega, alpskega kmeta. Vendar je toliko samo kmečka, da je povsod doma. Rajni Pugelj je v Ljub-

Bata

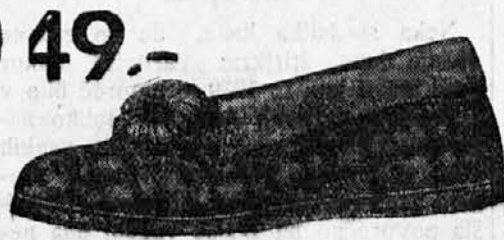
19.-

Vrsta 8805-68

Ta vrsta Vam je ob dežju vsekako potrebna. Očevali boste svoje čevlje, da ne postanejo mokri. Zelo so močni in lahki in jih morete rabiti pri čevljih vsake vrste.

49.-

»Mikado«.

Kadar ste doma, kadar delate v kuhinji in hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Varovale Vas bodo, da se ne prehladite. V njih se kar najbolje odpočijete.

69.-

MOŠKE GALOŠE. Tudi ob največjem dežju in največjem blatu Vam bodo ostale noge vedno suhe. Ženske galoše z nizko ali visoko peto Din 59.

Drobno blago:

Krema v skatli 4.— do 6.— Din
Krema v steklenicah 6.— „
Krema v tubah 5.— „
Žlice za čevlje 3.— „
Kopita, ženska 19.— „
Kopita, moška 19.— „
»Lufa«-vložki za de-
co, moške in ženske 6.— „

Hiša z lepim velikim vrtom
v brezprašni legi na prodaj. Naslov v
upravi »Večernika«. 2869

Sobo opremljeno
oddam enemu ali dvema boljšima de-
lavcema. Glavni trg 4, dvorišče, desno.
2873

Iščemo gospodično za pisarno
in gospodične za streženje strank. Pla-
ča mesečno Din 500. Ponudbe na upra-
vo lista pod »Pisarna«. 2879

Iščem stanovanje
obstoječe iz 1 ali dveh sob s kuhinjo v
bližini koroškega kolodvora. Ponudbe,
na upravo lista pod »Takoje«. 2892

Stanovanje.
Veliko sobo s štedilnikom takoj oddam.
Pobrežje, Zrkovska 33. 2897

Angležinja
daje pouk v angleškem jeziku po lastni
lahko razumljivi metodi. Miss Edith
Oxley, Gosposka ul. 52 I, od 10. do 12.
in 4. do 6. ure. 2895

Pouk posameznikov
v strojepisju, stenografiji, knjigovod-
stvu, korespondenci. Začetek 1. okto-
bra. Kovač. Maribor. Krekova ulica 6.

Nemščino
govoriti in pisati se vsakdo hitro na-
učiti po moji metodi. Kovač, Maribor.
Krekova ulica 6. 2789

P
eroamentni
papir
dobite pri

TISKOVNI ZADRUGI
Maribor, Aleksandrova 13

Žrebanje drž. razr. loterije

Včera so bili izžrebani naslednji večji dobitki državne razredne loterije:

2X Din 20.000 12545 64072
2X Din 10.000 69825 77754
2X Din 4.000 31096 35461 74655 90578
2X Din 2.000 1294 1575 5000 7818 8365 9718 10380 11463
11474 15870 18596 23148 27248 27610 30546 36626 40119 41485
44469 48799 49282 52691 58170 58567 61677 62044 64505 65509
69070 78611 75905 86602 88032 88135 901164 92724 93494 94260
96229 98298.

Zaradi telefonskega sprejema ne jamčimo za točnost. Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije: BANČNA POSLOVALNICA B E Z J A K. MARIBOR. Gosposka ulica 25.

Jutri, sobota, zadnji dan, zato še 20% popusta, torej

ELITE, Jurčičeva ulica
nasproti knjigarne Weixl

srajce z 20% - 35% popustom

Dr. O. Ilanig.

Dva soseda

Povest iz preteklega stoletja.

»Ali se je tako bojiš,« odvrne Dolnik, kateremu je že žarel obraz od zavžitega vina, »ali ona nosi hlače, he, he.«

»No, tako hudo ni, toda čas je že, jutri moram zgo-
daj v gozd z drvarji.«

»E ti zaspanec, sedi še malo,« prigovarja Dolnik, »za šentjanževca bom še dal, potem pa gremo, da ne bo rekla tvoja Treza, da zadržuje župan zakonske mo-
že po gostilnah.«

In kakor je rekel, tako se je tudi zgodilo.

Sever je razumel Dolnikovo poziv ter prinesel vina v steklenici, ki je držala dvakrat toliko kakor prejšnja. »Tedaj pa le veseli bodimo,« reče Dolnik, nalije vsem kupice do vrha ter trči s svojimi tovariši.

Rekli so še to in ono, dokler niso postale že vsem glave težke. Ura je ravnokar odbila enajst, ko so se začeli spravljati moške iz Struge domu. Ko so hoteli plačati vsak svoj račun, se je razvnel Dolnik rekoč:

»Ne žalite me, danes plačam jaz zaradi dobre so-
seščine.«

»Pa bo preveč,« so hoteli ugovarjati, »prehudo bi te oškodovali.«

»E kaj to,« odvrne Dolnik, saj Bog ve, ali bomo še kdaj sedeli tako skupaj.«

In zgodilo se je po Dolnikovi volji. Poravnal je ves račun, ter vtaknil polno denarnico zopet v notranji žep suknje.

»Tedaj pa lahko noč, Sever,« reče Dolnik ter stisne gostilničarju roko.

»Bog daj, me je prav veselilo, da si me obiskal, pa da svidenje v kratkem.«

»Bog ve,« meni Dolnik ter se poda proti dverim. Videti je bilo, da so ga noge že boli težko držale. Tudi ostali moške iz Struge so zapustili sobo ter stopili na prosto.

Sever jih je spremljal do vrat. Ko je videl, da gredo po cesti v smeri proti domu, je zaklenil vrata ter se odal po trdnopolnem dnevu k počitku.

Stružani so postali že glasni ter se živahno razgovarjali ne meneč se za hud mraz, ki je vedno bolj pritiskal, tako da je škripal sneg pod nogami.

Prišli so do razpotja. Dolnik bi bil moral kreniti na levo, ostali pa na desno.

Župan je nekoliko postal, nato pa rekel:

»Tako prijatelj, prav veselo je bilo, mogoče zadnji-
krat, zdaj pa lahko noč.«

»Jaz grem s teboj,« meni Mlinar, ki ni dosti pil ter se je bal za Dolnika, kateremu se je videlo, da ga je do-
bro vino malo prevzelo.

»Teja ni treba,« se brani Dolnik, »sem še vedno

prišel domu, bom tudi danes.«

»Meni pa nekaj pravi, da naj te ne pustim,« ugo-
varja Mlinar.

»E pojdi se solit, ti si tudi tak praznovernež kakor marsikatera stara ženka.«

»Miha, ubogaj in dovoli, da te spremljam.«

»Le domu pojdi Mlinar, pusti me samega,« reče od-
ločno Dolnik, »drugače me žališ. Polcaja ne rabim, zato tudi Bog ne daj, da bi šel mogoče kdo za meno.«

To rekši, se izmakne Mlinarju ter se prvotno malo opoteče, potem pa nagloma ubere korake na levo stran po cesti v smeri proti domu, ter izgine v noči.

Njegovi spremljevalci so še nekaj časa stali ter po-
slušali, potem pa krenili na desno.

»Takšnega pa Dolnika še nisem videl,« prekine molk Mlinar, ko si je prižgal pipo. »Tako je bil razpo-
ložen kakor še nikdar.«

»In plačal je, da je teklo od mize,« pripomni Po-
točnik. »Te navade sicer nima, če tudi je doma gosto-
ljuben.«

»Pr si videl, kako jo je Cestnik odkuril, ko je ugledal Dolnika. Ta dva imata nekaj med seboj,« po-
seže vmes Oblak, »morda se pa le zve, kako je postal Cestnik bogat, Dolnik bo že govoril, on ni baba, molči sicer kakor grob, a branil se že bo, to vem,« reče Mlinar ter se poslovi od ostalih, ki so še šli nekaj časa skupaj, nato pa se porazgubili vsak proti svojemu domu.

Črni oblaki so se med tem pripodili od zapada ter zagrnil docela nebo. Pričakovati je bilo, da bo še v tej noči izdatno snežilo, ker je že prej sneg nekoliko naletaval.

Dolnikova gospodinja je na dan Andrejevega sej-
ma, že takoj po kosilu začela gledati radovedno skozi okno, kdaj se vrne gospodar. Poročilo sina Toneta, ki se je bil vrnil že opoldne, da je oče dobro prodal vo-
la, jo je razveselilo. Zato pa je postajala vedno bolj nemirna, ko se mož tudi tekoma popoldneva ni vrnil. Že je mislila poslati Toneta gledat, kje je oče, a po-
stala si je takoj svesta, da to bi moža razžalilo, če bi opazil, da ga hodi kdo domačih iskat. Tako se je to-
lažila, da se mož vendar kmalu vrne, ker ni imel na-
vade, ostajati po gostilnah.

Toda minulo je popoldne in solnce se je že skrilo za težkimi oblaki, ki so naznanjali sneg, saj od zapa-
da sem je potegnil veter in ta ne pomeni nič dobrega.

Nastopil je mrak. V trgu je odzvonila že večer-
nico, Dolnikova je postavila vsa prepadla večerjo na mizo, ki so jo nemo zavžili. Ko je pospravila dekla raz mizo sklade in ostanke, sta ostala mati in sin To-
ne sama v sobi.

Zunaj je pihala ledena burja, in tulla okoli voglov, tajinstveno, bolešno, da je nehote pretreslo oba do kosti. Nekaj časa sta še govorila, a njun pogovor je bil raztrešen. Vedno se je ta ali oni ozrl skozi okno.

V hramu se je že vse podalo k počitku, toda Dol-
nikova gospodinja in njen sin ništa našla miru.

»Kod vendar hodi oče,« vzdihne mati ter zopet pogleda skozi okno, »saj vendar to ni njegova na-
vada.«

»So pač ostali v kaki družbi,« meni Tone, »saj malo pridejo kam, zdaj pa morajo, ko so župan.«

»Oh to županstvo mu bo napravilo še sive lase, takšen mir je bil prej v naši hiši, sedaj pa ima še tožbo z onim Cestnikom, bog ve, kakšen bo konec!«

»Ne jadikujte, mati,« reče Tone, »oče že vedo, kaj so rekli in zakaj.«

»Sovražnika si je sedaj nakopal na glavo, nevar-
no je še, da ga kdo napade,« meni mati, stopi k oknu ter pozorno posluša, če se ne slišijo kakšni koraki.

Toda zunaj je bilo tiho, le veter je tulil ter se igral z malim klopotcem, pribitim na voglu hiše.

Dolnikova se je vsedla k mizi in si podprla glavo z obema rokama. Bila je globoko zamišljena. Zdelo se je, kakor da bi molila. Toda nagloma se je zopet vzdramila in pogledala na uro.

»Moj Bog, ura je že dvanajst, nesreča se je pri-
petila, tako težko mi je pri srcu, Tone, vzemi luč, idi proti trgu ter poglej v gostilne, če ni kje očeta.«

»Tako, mati,« odvrne Tone, katerega je že tudi samega skrbelo. Hitro je našel luč, oblekel toplo suknjo, vzel tudi težko, okovano palčko s seboj, odklenil hišna vrata ter šel ven v temno noč. — Dolnikova je še postala nekaj časa pri dverih, nato pa jih skrbno zaklenila ter šla v sobo. Vsedla se je k topli peči, vzela molek med roke ter se zatopila v molitev.

Zunaj je tulil vihar, tu in tam se je tudi slišalo sko-
vikanje sove, da je nehote obšel gospodinjino strah. Na-
peto je poslušala, kdaj se zaslišijo koraki in bo kdo trkal. Pri vsakem najmanjšem šumu se je zgenila ter hotela iti odprat.

Že je udarila ura eno, ko zasliši pred hramom sto-
pinje in obenem lajanje psa.

»Oh, zdaj prideta,« vzkligne Dolnikova, takoj vstane ter gre hitro odklepat. S tresočo roko odpre vrata ter vpraša vsa razburjena:

»Kje je oče, ali si ga našel?«

»Mati, le hitro idite v sobo, drugače se še pre-
hladite,« reče Tone v vidni zadregi, zaklene vrata, prime mater za roko ter jo odvede v sobo.

»Tone, povej, kaj se je primerilo očetu,« vpraša mati nestrno.

»Pomirite se mati, nič ne bo hudega,« reče Tone ter otepava sneg raz suknjo in klobuk, »oče so se brz-
kone zball slabega vremena, ker je bila taka tema in so ostali v trgu.«

»Pa si iskal očeta v trgu?«

»Sem, toda gostilne so bile že vse zaprte. Pri Se-
verju sem se tudi zglašil, a bilo je že vse temno v sobi, klicati pa in buditi ljudi, si pa nisem upal, sledu pa tudi nobenega nisem našel, ker tako močno sneži.«